

toren zijn van groot belang tijdens de pelagische visserij op haring omdat deze laatste zich met het boordecholood gemakkelijk laten detecteren. Hiermede wordt niet bedoeld, het opsporen van de visscholen, maar wel het feit dat haringen goede echo's geven op de recorder. Via deze gegevens kan de diepte van de haringscholen worden bepaald.

Een andere belangrijke factor is de gedraging van de haring t.o.v. het schroefwater, geluid en licht die wel enige ervaring vereist. Eens dat de schippers van dit laatste op de hoogte zijn, is het hun taak de vangsten te verwezenlijken door het net in de juiste richting en op de optimale diepte te manoeuvreren.

De voornaamste parameters die bij het zetten van een bepaald net en het regelen van zijn diepte kunnen worden aangepast, zijn de bevolting, de belasting, lengte van vislijn, verschil in lengte tussen bovenste en onderste oplangers, motor-toerental en lengte van het koptouw.

Gedurende de proefreis werden dan ook opmetingen gedaan van diepte en opening van het net in functie van deze variabelen die de schipper zelf in handen heeft.

Ter illustratie worden twee proeven weergegeven waarin slechts twee parameters worden veranderd nl. : motortoerental en belasting van het net (gewichten).

Bij de eerste proef werd met het boordecholood in de romp van het schip ingebouwd de diepte t.o.v. de kiel gemeten. Deze diepte bedroeg 46 m.

De optuiging die bij deze eerste proef werd gebruikt, kan als volgt worden samengevat :

- 60 vadem oplangers,
- 21 voet verschil tussen bovenste en onderste oplanger
- 2 x 2 blazen van 1,5 m omtrek,
- gewichten van 400 kg.

Met de netsonde werd de afstand bodem-bovenpees gemeten. Deze hoogte bedroeg met de gebruikte optuiging 36 m.

Uit deze twee gegevens blijkt dat de bovenpees zich 10 m (46 — 36 m) onder de kiel van het schip bevond.

EERSTE RESULTAAT.

Het motortoerental bedroeg 500 toeren per minuut. De netopening beliep 19 m.

TWEDE RESULTAAT.

Het motortoerental werd verminderd tot op 460 toeren per minuut. Aangezien de afstand bodem-bovenpees konstant bleef, mag worden besloten dat de bovenpees op dezelfde hoogte gebleven was. Op de recorder van de netsonde kon worden gezien dat de onderpees 1 m was gezakt. Dit heeft tot gevolg dat de verticale netopening 20 m was en dat de horizontale opening verminderd was.

DERDE RESULTAAT.

Het toerental werd tot 540 toeren per minuut opgedreven. Opnieuw bleef de bovenpeesstand onveranderd. De afstand onderpees-bovenpees was tot 18 m verminderd.

VIERDE RESULTAAT

De gedragingen van het net tijdens het draaien werd nagegaan. De resultaten op het echogram van de netsonde wezen erop dat het net werd gevormd en er kans bestaat tot scheuren. Door dit manoeuvreren daalde de onderpees met meer dan 2 meter. De bovenpees bleef weer onveranderd.

TWEDE PROEF.

Bij de tweede proef werd dezelfde optuiging gebruikt, maar in plaats van gewichten van 400 kg werd 350 kg aangewend.

De diepte bedroeg 47,60 meter. De bovenpees bevond zich op 40 m boven de zeebodem. De afstand kiel van het schip tot bovenpees bedroeg dan ook 7,50 m.

De verdere resultaten lagen in dezelfde lijn als deze uit de eerste proef zoals uit onderstaande tabel.

Tabel — Samenvatting van de resultaten.

	Eerste proef			Tweede proef		
Diepte (meter)	46			47,60		
Lengte oplangers (vadem)	60			60		
Verskil bovenste oplanger (voet)	21			21		
onderste oplanger	21			21		
Gewichten (kg)	2 x 400			2 x 350		
Blazen	2 x 1,5 m			2 x 1,5 m		
Toerental						
toeren per minuut)	460	500	540	460	500	540
Afstand kiel-bovenpees (meter)	10	10	10	7,60	7,60	7,60
Afstand bovenpees-zeebodem (meter)	36	10	36	40	40	40
Netopening (meter)	20	19	18	20	19	18

Uit deze en andere proeven is gebleken, dat :

- Door middel van kleine snelheidsvariëaties de hoogte van de bovenpees praktisch niet verandert. Het is enkel de onderpees die van stand wijzigt. Door grotere snelheidsvariëaties verandert de diepte van het net onder de waterspiegel in omgekeerde zin met het motortoerental van de vaartuigen.
- De juiste instelling van de verticale netopening kan worden bekomen door een juiste combinatie van bevolting en belasting (gewichten).
- De diepte van het net kan worden geregeld door de lengte van de vislijn te veranderen en zeer gevoelig is aan het verschil tussen bovenste en onderste oplanger.
- De gedragingen van het net ook afhankelijk is van de lengte van het koppeltouw (afstand van beide schepen).
- Het scheuren van het net meestal gebeurt bij het draaien. Daarom is het noodzakelijk goed het reliëf van de zeebodem op het boordecholood na te gaan want het is juist de onderpees die geweldig zakt tijdens het draaien zodat haperen aan de ravels niet uitgesloten is.

Als algemeen besluit kan worden aangenomen dat met behulp van deze apparatuur het mogelijk is het net juist in te stellen t.o.v. de bodem en waterspiegel zodoende kan de visnamigheid van het net worden verhoogd. Met het boordecholood kunnen de haringscholen enkel in verticale richting onder de kiel van het vaartuig worden gedetecteerd. Belangrijk is dan ook te weten in welke richting de haringscholen zich bewegen. Daarom zou voor deze visserij een sonar voor ondiep water zeer efficiënt kunnen zijn.

Tenslotte dient opgemerkt, dat om netvorming en te grote vangsten (gebarsten net) te voorkomen, het gebruik van tractiemeters wordt aanbevolen.

FONDS VOOR SCHEEPSJONGENS

BEMOEDIGENDE RESULTATEN BIJ INZET VAN HET VIJFDE WERKINGSJAAR

Bij Koninklijk Besluit kwam in 1971 het Fonds voor Scheepsjongens tot stand. In de diverse Nationale zeehavens Oostende, Zeebrugge en Nieuwpoort werd het de Reders mogelijk, beroep te doen op scheepsjongens om hun schepen te helpen bemannen en tevens de « aankweek » van de visserijbeoefening voor de « toekomst » te verzekeren.

Na deze eerste vierjarige proefperiode mag met zekerheid gezegd worden dat, de initiatiefnemers zowel uit de beroepsbeweging, Reders, Staats- en Provinciediensten, het bij het rechte eind hadden toen zij de oprichting van het Fonds voorstonden.

Eén en ander vernamen wij van de Heer Claeys, welke reeds van bij aanvang der inwerkingtreding van het Fonds, instaat voor de administratieve verhandelingen.

Alzo blijkt, dat in tegenstelling met de periode « vóór » de oprichting van het Fonds, ieder scheepsjongen welke in aanmerking komt en langzaam het Waterschoutsambt zijn aanmonstering bekomt, de leeftijd

moet hebben van 15 jaar en niet ouder mag zijn dan 18 jaar. Tevens is de betoelaging maar voorzien tot en met 399 gepresteerde zeevaarddagen.

Na deze periode van ouderdom of uitputting van de vaartdagen, krijgen deze vissers welke niet voor betoelaging van het Fonds in aanmerking komen, de gelegenheid om zich verder als lichtmatroos of matroos bij de visserij in te werken, maar dan met rechtstreekse bezoldiging door de Reder welke hem langsom het Waterschoutsambt in dienst nam.

Het mag gezegd dat vóór het totstandkomen van het Fonds, ieder scheepsjongen vanwege de Staat, slechts een kleine tegemoetkoming kreeg en dit in evenredigheid met de besomming van het vaartuig. Dit percentage bedrag werd dan op een spaarboekje geplaatst.

Sedert de inwerkingtreding van het Fonds krijgt ieder scheepsjongen nu immers het vast bedrag van 300,— fr min 5 % aftrek voor recht-

(Vervolg bladzijde 43)

(Vervolg van blz. 41)

streekse belasting, en dit per gepresteerde zeevaartdag. De Reders welke de scheepsjongens aanwerven betalen de volledige R.M.Z. bijdrage ten gunste van de scheepsjongens en krijgen dit evenredig bedrag dan nadien trimestrieel van het Fonds terug. Volgens de wettelijke bepalingen krijgen de scheepsjongens ook de overeenstemmende bedragen welke hen recht geeft op een betaalde feestdag.

Al deze voormelde uitkeringen aan de scheepsjongens, zijn dan ook het resultaat van de samenwerking tussen de Reders, de Staat en de Provincie.

Immers op de besomming van de Reder-eigenaar van een varende vissersvaartuig wordt een aftrek gedaan van 0,40 % om het Fonds voor Scheepsjongens te helpen spijzen. Verder is er een tussenkomst van 150,— fr. per zeevaartdag-scheepsjongen door de Staat en 100,— fr. per eenzelfde scheepsvaartdag door de Provincie West-Vlaanderen.

Een ander gunstig resultaat van de werking van het Fonds, is het feit dat er gemiddeld-vaartprestatie's zijn van 20.000 dagen, en er gemiddeld van 170 tot 190 scheepsjongens ingeschreven zijn en actief de zeevisserij beoefenen. Dit met betrekking op de drie Nationale havens.

Aldus kan er een besluit getrokken worden dat, dank zij de medewerking van Reders en Overheidsdiensten, er een positieve poging met resultaat werd verricht om de kwijnende visserijbevolking heropleving te geven.

Niettemin stellen er zich problemen voor de toekomst.

De bijna verdubbelde R.M.Z. bijdragen welke periodiek moeten gestort worden (ten opzichte van 1971), alsmede de evenredige verhoogde uitkeringen voor in aanmerking komende betaalde feestdagen, stellen problemen om de Balans, inkomsten en uitgaven met betrekking op het Fonds, in evenwicht te houden.

De ruim veertig miljoen fr. uitgaven welke totnogtoe door het Fonds werden uitgekeerd, hebben immers een «doel» gehad, terwijl de scheepsjongens als basis van het verdere visserijbedrijf, door hun inzet, een vaste en gereguleerd inkomen hebben ontvangen, wat destijds niet het geval was.

Spijts de steeds hoger wordende Sociale voorzieningslasten, welke zowel de Reder als de Staatsdiensten treffen, vernemen wij dat het Fonds voor Scheepsjongens, welke nu de aanpassingsperiode is ontgroeid, een blijvend bestaan moet kennen.

Het is daarom ook verheugend, dat het Ministerie van Landbouw, Dienst Zeevisserij, in de toekomst verder de belangen van de scheepsjongens zal behartigen, vermits bij Koninklijk Besluit de verdere werking van het Fonds werd veilig gesteld, omdat zekerlijk het nut van het bestaan van het Fonds bewezen is.

Voortaan zal elke reder verplicht zijn bij te dragen, wat maar rechtvaardig is. Ook de 300 fr. per dag zal aangepast zodat het fonds met meer financiële hulp van Staat en Provincie, zijn groot nut kan blijven behouden.

P. VANDENBERGHE

De Koöperatieve Visafslag (O.V.A.) te Oostende een welzijn

door Roger CATTOOR, directeur van de Onderlinge Visafslag Oostende

Nu het einde van het jaar aan de horizon verschijnt, komt de spontane reactie in ons op om een terugblik te werpen op onze gedragingen, in de schoot van ons bedrijf, tijdens het voorbije jaar.

In de overige, hierbijgaande bijdragen van bekwame mensen in visserij, hebt U kunnen lezen, het was U overigens reeds bekend, omtrent de rampen, tegenslagen, brandstofkwestie, IJslandvisserij, terugloop van de vloot en bemanningsleden, en meer. In dit alles staat onze koöperatieve als een buffer middenin, de stoten opvangend en verwerkend, om te proberen de schade aan de uitbating van haar leden-reders te beperken.

De algemene economische toestand brengt, zoals in ieder bedrijf overigens, talrijke problemen met zich mede, zoals de aanhoudende loonsverhogingen, gepaard gaande met de syndikale eisen, en die niet altijd van aard zijn om de exploitatie te vergemakkelijken.

Moeilijke perioden hebben wij doorgemaakt, vooral tijdens de eerste helft van het jaar, en moest beroep gedaan worden op tegemoetkomingen van de reder zelf. De komst en aanvoer der «echte» IJslanders heeft de wonden wat geheeld, doch sporadische inkomsten zijn niet van aard om viktorie te roepen.

Duimen wij allen samen opdat het ons aan het hart liggende bedrijf terug welvarend worde, welvaart welke automatisch aan alle aanverwante bedrijven overgeheveld wordt. De start ligt bij de besommingen van de reder. Vandaar onze wens: «maakt goede besommingen».

Als wens voor onszelf vragen wij opdat de leden-reders niet teveel schade zouden berokkenen aan de inkomsten van de vennootschap, want begrijpt het wel, uiteindelijk zou er toch aan uw deur moeten geklopt worden.

Gij zijt een Koöperatieve Visafslag. Dertig jaar geleden bestonden er een tiental tot dat ze langzaam herleid werden tot «Crops». Pêcheries à Vapeur en Verenigde Vissers-reders. Dank zij begrip werd eerst Pêcheries à Vapeur met de Ver. Vissers-reders versmolten tot, wat wij noemen: de Onderlinge Visafslag.

Achteraf, en inziende dat de onderlinge wedijver tussen twee visafslagen, slechts nadelig was, en sommige kopers toeliet soms maanden te wachten om hun gekochte vis te betalen, welke tot onvermijdelijke verliezen aanleiding gaf, hebben we het te danken gehad aan het helder inzicht van zowel wijlen de Heer Lucien Decrop als de Heer Bauwens dat

zo'n toestand niet kon blijven duren omdat tenslotte de reders het gelag duur zouden betalen.

Elke week immers stonden beide visafslagen voor miljoenen in schuld op de banken, daar de reders onmiddellijk hun vangst betaald werden en de handelaars soms weken op hun betalingen lieten wachten.

Grote verliesrisikos met als gevolg ernstige verhoging van het visafslagrecht waren onvermijdelijk.

In die moeilijke financiële ogenblikken trad één man naar voren om in overleg met de betrokkenen de toestand te trachten te saneren. Het was de heer Vandenberghe. Slechts één oplossing was immers mogelijk: de likwidatie van een der maatschappijen of de versmelting.

De heer Vandenberghe nam die ondankbare opdracht aan, had een drietal samenkomsten met de HH. Decrop en De Herde. De Crops visafslag werd op hun verzoek gelijkwideerd. De beheerraad van de Onderlinge Visafslag gaf zijn instemming. De eerste moeilijkheid was uit de weg geruimd. Voor de reders betekende deze snelle onderhandelingen en knappe oplossing, een miljoenenbesparing. De verdere sanering ten opzichte van banken en slechte betalers zou hij samen met ons na overleg met de beheerraad doordrijven.

De afslagrechten voor de leden werden in Koöperatief verband niet verhoogd en gedurende jaren op hetzelfde peil gehouden, wat een groot succes mag genoemd. De deficitaire banktoestanden werden uit de weg geruimd en ook de slechte betalers.

Alhoewel de aanvoer dit jaar geweldig verminderde, de sociale lasten en lonen een zware hypotheek worden op elke exploitatie, is thans alleen een lichte verhoging sedert juli tot stand gekomen.

Als men echter vaststelt wat daarvoor allemaal gepresteerd wordt, welke diensten reders en leveranciers bewezen worden, dan mag gezegd, dat de beheerraad en ons personeel uitstekend werk hebben verricht in een tijd waarin elke zaak nog zeer moeilijk aan zijn trekken komt en waar jaarlijks meer dan voor één miljard frank verhandeld wordt voor een geringe commissie.

Wij hebben gemeend ter gelegenheid van dit jaareinde hierop eens te mogen wijzen en de beheerraad van deze Koöperatieve Visafslag geluk te mogen wensen voor de wijze waarop de visafslag beheerd wordt. Ook ons personeel kunnen we slechts loven voor hun uitstekend werk ten bate van het visje en zijn bedrijf.